

Bruksela, dnia 30 stycznia 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 5/2016

**Sprawozdanie nt. przeglądu sytuacji w 2015 r.
w zakresie zatrudnienia i kwestii społecznych w UE
„Inwestowanie w ludzi kluczem do wzrostu gospodarczego”**

Bruksela, 21 stycznia 2016 r.

„Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie” to doroczny przegląd najnowszych tendencji na rynku pracy i zmian społecznych, zawierający przemyślenia dotyczące przyszłych wyzwań i możliwych działań politycznych.

Tegoroczny przegląd ukazuje dalsze pozytywne zmiany w zakresie zatrudnienia i sytuacji społecznej w UE. Pomimo poprawy sytuacji w ostatnim czasie nadal istnieją ogromne różnice między państwami członkowskimi pod względem wzrostu gospodarczego, zatrudnienia oraz innych podstawowych wskaźników społecznych i wskaźników rynku pracy. Wiele z tych różnic wiąże się z niedostatecznym wykorzystaniem kapitału ludzkiego w różnych obszarach.

Marianne Thyssen, komisarz do spraw zatrudnienia, spraw społecznych, umiejętności i mobilności pracowników, stwierdziła: „Musimy zapewnić więcej lepszych możliwości mieszkańcom UE, zwłaszcza osobom, którym najtrudniej jest wejść na rynek pracy. Powinniśmy też inwestować w doskonalenie umiejętności, tak aby wszystkie kobiety i wszyscy mężczyźni w UE mogli w pełni rozwinąć swój potencjał. Musimy inwestować w ludzi, aby pobudzać wzrost gospodarczy i tworzyć miejsca pracy. Powinniśmy sprawić, aby nasze prawo pracy i systemy zabezpieczenia społecznego były adekwatne do potrzeb XXI wieku, a także wspierać przedsiębiorczość i innowacje. W tym kontekście ważną rolę będzie odgrywał europejski filar praw socjalnych.”

W sprawozdaniu dotyczącym zatrudnienia i kwestii społecznych w Europie w 2015 r. omówiono sposoby zwalczania tych różnic, w szczególności skupione na tworzeniu miejsc

pracy, efektywności rynku pracy, modernizacji ochrony socjalnej oraz inwestowaniu w ludzi.

- **Wspieranie tworzenia miejsc pracy**

W przeglądzie zatrudnienia i kwestii społecznych w 2015 r. zwrócono uwagę na możliwości tworzenia miejsc pracy płynące z samozatrudnienia i przedsiębiorczości. Z danych wynika jednak, że niektóre grupy, w tym młodzi ludzie, starsze osoby, kobiety i mniejszości etniczne, mogą napotykać większe przeszkody w rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej. Ponadto tegoroczne sprawozdanie wskazuje, że większość ludzi nie wierzy, iż posiada umiejętności lub wiedzę niezbędne do podjęcia działalności gospodarczej. Przegląd pokazuje, że odpowiednio ukierunkowane działania polityczne mogą być pomocne. Są to na przykład działania ułatwiające dostęp do finansowania lub zachęt podatkowych, szkolenia w zakresie przedsiębiorczości bądź zapewnienie dostępu do opieki nad dziećmi i osobami starszymi.

W sprawozdaniu odnotowano również zwiększoną różnorodność umów o pracę, co umożliwi elastyczną organizację pracy, a więc większą aktywność zawodową, ale może też prowadzić do segmentacji rynku pracy. Choć niektóre nowe umowy oferują korzystne warunki dla obu stron, to inne są przyczyną niepewności zatrudnienia. Elastyczność jest ważna, ale potrzebne jest też poczucie bezpieczeństwa – to kwestia, która zostanie również poruszona w kontekście opracowywania europejskiego filara praw socjalnych.

- **Poprawa efektywności rynku pracy**

Przegląd zatrudnienia i kwestii społecznych w Europie w 2015 r. pokazuje, że dzięki mobilności UE może lepiej wykorzystywać swoje zasoby ludzkie. Mimo że liczba pracowników mobilnych zwiększyła się w ciągu ostatnich dwóch lat, to ich udział w sile roboczej ogółem pozostaje ograniczony. Zaledwie 4 proc. ludności UE w wieku od 15 do 64 lat mieszka w innym państwie członkowskim niż ich kraj urodzenia. A przecież pracownicy mobilni w UE zwykle mają lepsze perspektywy zatrudnienia niż miejscowa ludność. Ponadto przepływy pracowników mobilnych zmniejszyły bezrobocie w niektórych państwach członkowskich najmocniej dotkniętych kryzysem, a w krajach przyjmujących pomogły rozwiązać problem niedoboru kadry. W sprawozdaniu na temat zatrudnienia i kwestii społecznych wyraźnie podkreślono więc potencjał gospodarczy mobilności.

Analizie poddano również bezrobocie długotrwałe, które dotyczy około 11,4 milionów osób w UE. Walka z bezrobociem długotrwałym ma zasadnicze znaczenie dla poprawy efektywności rynku pracy, ponieważ osoby długotrwałe bezrobotne mają o połowę mniejsze szanse znalezienia zatrudnienia niż osoby krótkotrwałe bezrobotne. Z analizy przedstawionej

w przeglądzie zatrudnienia i kwestii społecznych wynika, że zarejestrowanie się w krajowych publicznych służbach zatrudnienia i uczestnictwo w szkoleniach znacząco zwiększa możliwości podjęcia stałej pracy. Zalecenie w sprawie bezrobocia długotrwałego przyjęte przez Radę w dniu 7 grudnia 2015 r. jest zgodne z tymi ustaleniami.

Wreszcie istotną rolę we wspieraniu zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu ożywienia gospodarczego odgrywać będzie dialog społeczny. Partnerzy społeczni uczestniczyli w opracowaniu i wdrożeniu szeregu zasadniczych reform i polityk. Aby dialog społeczny był skuteczny, należy zwiększyć zdolności partnerów społecznych, zwłaszcza w tych państwach członkowskich, w których dialog społeczny jest słaby lub uległ osłabieniu na skutek kryzysu gospodarczego.

- **Inwestowanie w ludzi**

Pomimo wciąż wysokiego poziomu bezrobocia w UE pracodawcy nadal mają trudności ze znalezieniem odpowiednich kandydatów na niektóre stanowiska. Oprócz faktycznego niedopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy problemem jest też niemożność zaoferowania atrakcyjnego wynagrodzenia lub warunków pracy oraz interesujących możliwości szkolenia lub dalszej kariery. W przeglądzie stwierdzono, że znaczny odsetek pracowników spoza UE zatrudnionych jest na stanowiskach poniżej swoich kwalifikacji. Wyzwania te zostaną podjęte w przygotowywanym na ten rok przez Komisję programie na rzecz nowych umiejętności. Nadal znacząco niski jest poziom zatrudnienia kobiet z dziećmi i starszych pracowników. Promowanie większego uczestnictwa tych grup w rynku pracy będzie miało zasadnicze znaczenie w kontekście starzenia się społeczeństwa.

- **Kontekst: Przegląd zatrudnienia i kwestii społecznych**

W przeglądzie zatrudnienia i kwestii społecznych zawarto informacje na temat najnowszych tendencji na rynku pracy i w sytuacji społecznej oraz przemyslenia dotyczące przyszłych wyzwań i możliwych działań politycznych. Przegląd, opracowany w oparciu o najnowsze dane i dostępną literaturę przedmiotu, służy za podstawę inicjatyw Komisji w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej oraz jest wykorzystywany w europejskim semestrze, pakiecie dotyczącym mobilności, pakiecie dotyczącym umiejętności oraz przy opracowywaniu europejskiego filara praw socjalnych.

- **Dodatkowe informacje**

Pytania i odpowiedzi (tylko w języku angielskim):

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-92_en.htm

Wiadomości na stronie internetowej DG ds. Zatrudnienia

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2437&furtherNews=yes>

Sprawozdanie „Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie w 2015 r.”

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=pl&pubId=7859&furtherPubs=yes>

Analiza sytuacji w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=113&langId=en>

**Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹**

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.